

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SCOUVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Važni problemi

Zadnje čase je postalo politično življenje na balkanskem polotoku izredno živahno. Državniški sestanki se vrstijo za sestankom. Brez dvoma za temi diplomatičnimi akcijami tiči ena in ista težnja, da bi se namreč za vselej ustalil na Balkanu mir in da bi se ustanovilo soglasje med političnimi ameriškimi posameznimi balkanskimi državami, kar je seveda nujno v zvezi z odnosi, ki vladajo med Balkanom in ostalo Evropo. Vendar ti poskusi pomenijo samo še tipanje in iskanje, radi česar si razne konference in potovanja balkanskih državnikov po svojih tendencah večkrat in v marsikateri točki nasprotujejo. Treba je pač premagati velike ovire preteklosti, zgodovinske mentalitete in najrazličnejših gospodarskih interesov, preden se bo našla enotna linija v politiki balkanskih držav med seboj in v njihovih odnosih do ostalega sveta. Tudi je treba pomisliti, da je Evropa sama danes vse kaj drugega nego edina in da je ravno v sedanjem momentu njeno politično stanje izvanredno labilno. Vendar pa teh prizadevanj ne smemo podcenjevati, ampak smatrati za učinkovito pot k razjasnitvi medsebojnih razmer, ki bo slej ali prej privedla k zaželenemu cilju.

Nedavno je bival bolgarski ministrski predsednik Mušanov v Ankari. Zakaj prijateljska zveza med Turčijo in Grčijo je ena najstalnijših točk v politični konstelaciji Balkana in gospod Mušanov hoče to prijateljstvo izriniti za to, da po posredovanju Turčije, ki je tudi s prijateljico Bolgarije, Italije, v jako dobrih odnosih, spravi s sveta sporne zadeve med Bolgarijo in Grčijo. Baje je to posredovanje imelo uspeh in se bosta Mušanov in Venizelos v kratkem sestala v Ženevi o priliki zasedanja Društva narodov, da definitivno uredita odnose svojih držav.

Istočasno je obiskal jugoslovanski minister za zunanje zadeve Marinković Varšavo. Namen tega potovanja je bil še bolj podprt dan po obisku zunanjega ministra priina Gihke v prestolnici poljske države. Oba obiska sta namreč zopet pričala o notranji trdnosti Male antante, kar je bilo potrebno zato, da se dokaže ničevnost vseh intrig, ki merijo na to, da bi se revidirale mirovne pogodbe, ki so po porazu Nemčije ustanovile nov položaj v Evropi. Solidarnost držav Male antante je trden porok za to, da se to stanje ne bo izpremenilo, kar je v sedanjem momentu predvsem v korist Poljske, ko so vse nemške sile na delu, da bi se korigirale njene vzhodne meje. Je pa ta obisk tudi dokaz, da svojočasni obisk Zaleskega v Badimpešti ni imel nobenih namenov, ki bi nasprotovali interesom Male antante.

Obisk princa Gihke v Varšavi pa je veljal še drugemu vprašanju, ki je za Balkan od nekdaj najvitalnejšega pomena. Mi vemo, da se vršijo te dni živahna posvetovanja med Francijo in Rusijo, med Rusijo in Poljsko, med Finsko in Rusijo, pa med Latvijo in Rusijo na eni ter med Romunijo in Latvijo na drugi strani, vse to pa je v bistveni zvezi s pogajanjem, ki jih vodita predstavnika Romunije in Rusije v Rigi v to svrhu, da bi se sklenil med tema državama takozvani pakt o nenapadanju. Ti razgovori so centralne važnosti radi tega, ker je od uspeha ali neuspeha teh pogajanj odvisno, ali se bo sklenil splošni pakt med Rusijo in Francijo ter njene zavezniki, kar bi pomenilo pomiritev na vzhodu sploh in bi izključilo možnost, da bi Nemčija za svoje revizijske namene, naperjene v prvi vrsti proti Poljski, našla zaveznika v sovjetski Rusiji. Največja ovira za sklenitev takega pakta je Besarabija, ki jo od leta 1920 oziroma 1927 vse evropske velesile priznavajo Romuniji, dočim Rusija slejkoprej zahteva, da o končni pripadnosti Besarabije odloči ljudsko glasovanje.

Veliko se je v zadnjem času govorilo tudi o nekaki gospodarski podonavski federaciji. To misel zlasti propagira bivši ogrski minister za zunanje zadeve dr. Gratz, ki se je tozadevno trudil v Beogradu, kjer se je nedavno mudil. Vemo, da se je tudi čehoslovski zunanji minister dr. Beneš tega vprašanja dotaknil v previdni obliki kot predmet »srednjeevropske diskusije«, in da je tudi francoska javnost tak projekt smatrala kot več ali manj učinkovito protitež proti težnjam Nemčije po »Anschlusu« na Avstrijo. Zdi se, da sta se o tem menila septembra meseca lanskega leta tudi grof Bethlen in romunski kralj Karel. Toda če sodimo po vsem, kar se je zgodilo zadnje dni, je ta projekt mrtvo rojeno dete, kakor je to odločno izjavil tudi dr. Korošec v znanem intervjuju z urednikom »Magyar Orszaga«, kar je zbudilo veliko pozornost mednarodne diplomacije. Ne glede na to, da Jugoslavija od take gospodarske federacije ne bi imela nobene koristi, ampak nasprotno samo škodo, je taka federacija nemogoča tudi iz političnih razlogov. Niti Nemčija niti Italija ne bi pristali na tako kombinacijo, ne glede na to, da Madžarska kot pogoj za svoj vstop v tako »gospodarsko« federacijo zahteva izpolnitev svojih nepravilnih in nemogočih nacionalnih revindikacij, to je revizijo trianonske pogodbe. Nedavni poset grofa Bethlena pri Mussoliniju v Rimu je imel ravno ta namen, da podčrta, da se Madžarska ne more tudi ne gospodarsko nasloniti na Čehoslovake ali na katerokoli drugo državo Male antante, dokler se ne popravijo »krivice«, ki so se zgodile Ogrski, ko so se Romuni in Slovaki po mirovni pogodbi, ki jo osvobodili jarna madžarskega gospodstva. Zato radi verjamemo izjavi grofa Bethlena, ki je dal po rimskih listih slovesno razglasiti, da se madžarska politika ne bo izpremenila in da se bo slejkoprej naslanjala na Italijo. S tem so se sanje o podonavski federaciji vnovič razblinile.

Vsi ti dogodki so precej zasenčili delo onih, ki se zadnja leta trudijo za sporazum med balkanskimi državami samimi, kakor so ga zahtevali takozvane balkanske konference. To delo zaenkrat očitno počiva in inicijatorji te velike ideje čakajo boljših časov.

Zastoj v pogajanjih z Rusijo

Vznemirjenje v Varšavi radi romunskih zahtev — Sporazum med Francijo, Romunijo in Rusijo ogrožen v prid Nemčije

Varšava, 18. jan. V tokajšnjih političnih krogih se zelo vznemirjajo radi zastaja, ki je nastal v pogajanjih med Rusijo in Romunijo za sklenitev pogodbe o medsebojnem nenapadanju. Ker veže Poljsko z Romunijo vojaška pogodba, ne more Poljska, ki je poleg tega pred časom celo zahtevala, da se sklene med Rusijo in med obmejnimi državami skupen pakt, pustiti Romunijo na cedilu in sama skleniti z Rusijo pogodbo o nenapadanju. Romunski zunanji minister Gihka je izjavil romunskim časnikiarjem, da je usoda pogodb o nenapadanju med Francijo in Rusijo in med Poljsko in Rusijo solidarno zvezana z usodo pogajanj med Mosko in Bukareštom. Iz Gihkove izjave je tudi razvidno, da sta francoska in poljska diplomacija izrazili željo, da bi se pri pogajanjih med Romunijo in Rusijo pustilo ob strani besarabsko vprašanje. Toda romunski pooblaščenec so po nalogu svoje vlade na pogajanjih v Rigi iznesli zahtevo, naj Rusija prizna suverenost nad ozemljem, ki ga je zasedla Romunija, to je tudi nad Besarabijo. Ta ruska obveza bi se vpisala v uvod k pogodbi sami. Toda ruski odposlanci so romunski predlog o priznanju Besarabije odklonili. Poslej se pogajanja niso premaknila z mesta. Romunski zunanji minister se je postavil na stališče, da bi bila vsaka pogodba, ki ne bi zajamčila Romuniji posesti Besarabije, odveč, ker obstoji med Rusijo in Romunijo že takozvani Litvinov protokol v smislu Kel-

lovega pakta o nenapadanju.

Pogajanja med Romunijo in Rusijo so očitno dospela na mrtvo točko. Bolje potekajo razgovori med Rusijo in Latvijo, ki je že pristala na ruski predlog, naj se spori ne predložijo mednarodnemu razsodišču temveč posebnemu pomirjevalnemu odboru. Krivdo za zastoj rusko-romunskih pogajanj mečejo v Varšavi na nemške intrige. Nedavno je nemški poslanik v Moskvi Direksen interveniral pri komisariju za zunanje zadeve g. Litvinovu in ga opozoril, da je Nemčija, kot ruska zaveznica, nasprotna priznanju poljske meje in tudi priznanju Besarabije od strani Rusije. Vse kaže, da je igra nemške diplomacije uspela. Na drugi strani je bila romunska zahteva, naj se Rusija za vselej odpove Besarabiji, precej drzna. Romunija je hotela splošno stremiljenje v Parizu, Varšavi in Moskvi za zblizanjem izriniti v svoje namene, da si zagotovi za vselej Besarabijo; ako bo vztrajala na tem stališču, bo trenutno morda preprečila sklenitev sporazuma med Rusijo in svojimi zavezniki Francijo in Poljsko. Nikakor pa ni pričakovati, da bi se Poljska in Francija radi romunskih poboljšanih želja za vselej odpovedali zblizanju z Rusijo. Zato tukaj z nestrpnostjo pričakujejo, kakšno stališče bo zavzel v tem vprašanju novi francoski zunanji minister Pierre Laval.

Precejšnjo pozornost je vzbudil v Varšavi članek »Krasnaje zvezde«, organa sovjetske rdeče armade, o stališču boljševiške vlade glede »versaj-

skega sistema« in pogajanj za sklenitev pogodb o nenapadanju, ki so zdaj v teku. »Sovjetska zveza ne bo nikdar priznala roparske pogodbe v Versailles«, piše list. »Sovjetska zveza ni nikdar vzela nase jamstva za meje, ki jih določajo imperialistične pogodbe in tudi v bodoče ne bo tega nikdar storila. Sovjetska Rusija sklepa pogodbe o nenapadanju, in sicer z vsemi državami, ker želi, da se mednarodni spori mirno poravnajo.«

Po najnovejših poročilih iz Berlina so izvajanja tega polslužbenega lista napravila tamkaj zelo ugoden utis. Nemci vidijo v njih trdno voljo sovjetske vlade, da nobeni zvezi ne prizna versajškega mira in s tem tudi ne poljskih mej. Rusija nikakor ne namerava sodelovati pri francoskem poskusu, da se Nemčija izolira ali vsaj oslabi s tem, da se Poljski zagotovi meje.

Najbližja bodočnost bo pokazala ali se Nemci ne varajo; kajti ni izključeno, da se bodo sovjeti pod pritiskom finančne krize v resnici približali Franciji in s tem tudi Poljski.

Varšava, 18. jan. Poljski poslanik v Estonski g. Libicki se pogaja z zunanjim ministrom o sklenitvi pogodbe glede nenapadanja. Razgovori se tudi vršijo o možnosti, da bi Estonska in Poljska istočasno podpisali takšne pogodbe z Rusijo. Estonski zunanji minister Heilat se je v tej zadevi že razgovarjal z ruskim poslanikom Raskolnikovom v Revalu.

Pesimizem

pred reparacijsko konferenco

Amerika celo proti novemu moratoriju medzavezniških dolgov

Pariz, 18. jan. Čeprav je reparacijska konferenca v Lausanni že na pragu in je bil njen začetek točno določen za dan 25. januarja, še vedno pridobiva tla misel, naj bi se konferenca odpovedala, oziroma odložila. Sporazum med Parizom in Londonom za skupen nastop na konferenci še ni popoln, zato se v Parizu čedalje bolj nagibljejo k misli za odlog konference. Med tem časom naj bi se pogajanja med francosko in angleško vlado nadaljevala. Tudi v Londonu prihajajo čedalje bolj do spoznanja, da je v tem trenutku končna rešitev reparacijskega vprašanja nemogoča. Nadalje zapade Hooverjev moratorij šele 30. junija. Čemu se potem tako mudi s konferenco? se vprašujejo nekateri listi, ki imajo dobre zveze z vlado. Ako je že današnji položaj takšen, da je malo upanja, da bi se na konferenci dosegel sporazum, je bolje, da se odloži za nekaj mesecev in se tako omogoči predhodno zblizanje med prizadetimi državami. Če se nekateri politični krogi zavzemajo za odlog konference ni s tem še rečeno, da bi bila francoska vlada že danes pripravljena zagotoviti Nemčiji, da se bo na takšni odloženi konferenci reparacijsko vprašanje res definitivno uredilo.

Washington, 18. jan. Da Amerika trdovratno vztraja na stališču, da ne more biti govora o znižanju ali črtanju medzavezniških dolgov, je pokazala zadnja seja finančnega odbora poslanske zbornice, v katerem sta zastopani demokratska in republikanska stranka. Večina odbornikov je nastopila tudi proti podaljšanju Hooverjevega moratorija, v smislu katerega se je plačevanje evropskih dolgov napram Ameriki odložilo za eno leto vzporedno z odlogom nemških reparacij. Demokratski poslanec in predsednik odbora Collien je izrazil mnenje, da se razprava o podaljšanju moratorija sploh ne bi smela pričeti, dokler ne poteče sedanj. Demokrat Crisp je bil še veliko ostrije v izrazih in je dejal, da se sploh ne bo nikdar več udeležil glasovanja o kakem moratoriju. Evropa naj plača ali pa naj izplačilo dolgov kratkotalno odpove. Demokratski poslanec Rainey iz države Illinois je rekel, da je zelo malo upanja, da bi kongres kdaj pristal na podaljšanje moratorija. Po njegovem mnenju ne bo ameriški kongres pristal niti na šestmesečno podaljšanje sedanjega moratorija! Republikanec Hawley je dejal kratko: »Jaz nočem absolutno nič vedeti o kakih načrtih za moratorij; moratoriji so že preveč prišli v navado.«

Po tem novem nastopu finančnega odbora celo proti podaljšanju moratorija medzavezniških dolgov je položaj reparacijske konference v Lausanni še težji, ker je vprašanje moratorija ali znižanja reparacij, ki naj se dovoli Nemčiji, odvisno od podaljšanja moratorija, oziroma znižanja medzavezniških dolgov, na katerega naj bi pristal ameriški kongres.

Pariz, 18. januarja. tg. Kakor javlja »Petit Parisien«, je ameriški tajnik Stimson pred kratkim obvestil pariško vlado, da ostaja Amerika na stališču, da se ostro ločijo reparacije in medzavezniški dolgi. Redukcija dolgov bi se mogla eventualno izvršiti samo po individualnem proučevanju razmer med posameznimi državami dolžnicami, kar bi imela ugotoviti parlamentarna komisija. Havas poroča iz Newyorka, da ameriški kongres sploh ne bo začel nobene iniciative o vojnih dolgovih, dokler se ne izvršijo nove volitve.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma bo oblačno, bistvene izpremembe v značaju vremena ne bo, nekoliko topleje.

Zagrebska vremenska napoved: Stalno in zmerno hladno.

Angleško stališče

London, 18. jan. tg. Po dosedanjih dispozicijah bosta angleška delegata sir John Simons in Neville Chamberlain v soboto odpotovala v Lausanne na reparacijsko konferenco. Potrjuje se, da bo Anglija nastopila za to, da se moratorij podaljša še za eno leto, in da se Francija brani razprave o zmanjšanju nemških plačil, ne da bi Amerika prej definitivno pristala na to, da bo s svoje strani skrajšala vojne dolgove. Anglija in Italija pa bi bili pripravljeni k večletnemu moratoriju za Nemčijo tudi v primeru, če bi Amerika ne pristala na odgoditev plačila.

Krvavi nemiri v Bilbao

Nahujkana drhal skušala zažgati samostan

Madrid, 18. jan. AA. Iz Bilbao poročajo, da so se neradi, ki so se začeli včeraj, danes dopoldne nadaljevali. Demonstranti so poskušali napasti redakcije katoliških in tradicionalističnih listov ter zažgati katoliški samostan. Demonstracije so se razvile posebno pred tradicionalističnim klubom in se trajajo. Prišlo je večkrat do spopada med demonstranti in policijo. Padlo je nekoliko strelcev in beležijo več žrtve. Oblasti so preiskale samostan, vendar niso našle tam nobenega orožja.

Madrid, 18. jan. tg. Stavka v Bilbao, ki je nastala radi krvavih spopadov med protirepublikanci in radikalnim delavstvom, je popolna. Vse trgovine,

kavarne itd. so zaprte. Samo lekarne so še odprte. Tudi avtomobilski promet stoji, ravno tako železnice in tramvaj. Tudi v rudarskih podjetjih je stavka popolna. Katoliške in protirepublikanske zveze so imele včeraj zvečer demonstracijsko zborovanje, po katerem so po mestnih ulicah velike množice hodile po notranjem delu mesta z vzkliki: »Živel Kristus Kralj! Radikalno delavstvo in republikanci so jih napadli in prišlo je do boja, v katerem so bili 4 ubiti. Proti jutru je bilo aretiranih okoli 40 demonstrantov, ki so bili zbežali v svoje društvene lokale, kjer jih je oblegala množica. Danes do 2. popoldne še ni bilo nobenih nemirov.

Velika železniška nesreča

11 mrtvih — 20 ranjenih

Pariz, 18. jan. tg. Na železniški progi Pariz—Amiens se je danes, ko je vozil brzovlak v postajo St. Just en Chaussee, zlomila os poštnega vagona. Vlak je vlekel vagon za seboj še 300 m, nato se je vagon prevrnil. Dva sledeča vagona III. razreda sta se zarila v poštni vagon. Prihodnja dva pa sta skočila s tira. Zadnji vagon brzovlaka se je prevrnil na nasipu in obenem porušil zid železniške

stražnice. Pri tem so bili hudo ranjeni 3 železniški delavci, ki so tam delali. Izpod razvalin vagonov so do sedaj izveleli 11 mrtvih in 17 ranjenih, računati pa je, da bo še več žrtve. K sreči se je železniškomu osebju še posrečilo, da so pravočasno ustavili nasprotni vlak, ki je vozil mimo kraja nesreče komaj par sekund pozneje.

Temelj madžarske politike

je naslonitev na Italijo

Bodimpešta, 18. jan. Z. »A Regelt« javlja, da je grof Bethlen odpotoval v ss5000 iz Rima. Pred svojim odhodom je grof Bethlen nekemu časnikarju izjavil, da se mora pri lozanski konferenci imeti pred oči dejstvo, da Evropa preživlja zelo težke čase in da je neobhodno potrebno, da se s sodelovanjem narodov ustvari ponovno zaupanje in blagostanje v svetu. List je zvedel, da je Bethlen odpotoval preko Zagreba v Beograd, kamor pride danes zvečer ali pa jutri. Istočasno prinaša »A Regelt« izjavo grofa Bethlena, ki jo je dal madžarskim časnikarjem v Rimu, ki se glasi:

»V zvezi z mojimi potovanjem v Rim, so nekateri inozemski listi prinesli neverjetne vesti in kombinacije, ter zaradi tega smatrali potrebno, da izjavim, da vse te vesti popolnoma neresnične in izmišljene. V mojem potovanju noben človek, ki ima zdravo pamet, ne bo iskal neke vrste skritih ciljev, ker sem jaz kot voditelj največje in najvažnejše politične stranke v madžarskem parlamentu smatral za potrebno, da obiščem Rim, kar že zelo dolgo nisem storil, in da se informiram o važnih

vprašanjih italijanske politike, ker je Italija v iskrenem prijateljstvu z Madžarsko. Moj obisk je še bolj primeren radi tega, ker so v zadnjih dneh razne šene nekatere neosnovane vesti o zunanji politiki, Karolyijeve vlade. Poudarjam, da te tendenciozne vesti ne odgovarjajo resnici, ker v službeni madžarski zunanji politiki in njenih težnjah ni in tudi ne more biti nagibanja na levo in desno, ker je črta madžarske politike utrjena za dobo mojega 10 letnega vladanja. Ta politika najbolje odgovarja interesom Madžarske in čutom madžarskega naroda. Ravno moj sedanjí obisk v Rimu, je najboljši demantij, da v naši zunanji politiki ni kolebanja in temelji na iskrenem prijateljstvu s fašistično Italijo.«

Sofija, 18. jan. Z. Čuje se, da je grof Bethlen za tri teden prijavil svoj obisk v Sofiji.

Novi rektor belgr. univerze

Belgrad, 18. jan. I. Proforski svet belgrajske univerze je izvolil za rektorja univerze za dobo bodočih treh let vseuč. profesorja dr. Vlado Petkovića.

Otvoritev narodnega predstavništva s kraljevo besedo

Poslanci in senatorji pričakujejo kralja

Belgrad, 18. jan. 1. Danes dopoldne je bilaavana otvoritev narodnega predstavništva v prostori narodne skupščine. Ves promet je bil ustavljen okrog narodnega predstavništva že ob 9 dopoldne in vse ulice, ki vodijo v Ulico kralja Milana, so bile zasedene od redarstvenega osebja, ki je imelo nalogo, odvajati promet v druge smeri. Ob 10 so pričeli prihajati razni polki kraljeve garde in pehote, ki so med dvorom in med skupščino tvorili časten špalir za spreved Nj. Vel. kralja in njegovega spremstva. V okolici skupščine je varstveno osebje celo dopoldne ljubezljivo povpraševalo radovedneže za vstopnice in odvrčalo one, ki niso mogli dobiti dovoljenja za vstop, ker je želelo gledalcev na galeriji narodne skupščine omejeno. Posamezni ministri so prihajali že v ranih urah in se pomešali med senatorje in narodne poslance.

Ob pol 10 so se pojavili prvi avtomobili diplomatskega zbora in radovednost je tudi v notranjosti skupščine postala zelo velika, ko so se pokazale njihove blesteče in z raznimi zvezdami posute uniforme.

Narodna skupščina je bila tudi praznično dekorirana. Za senatorje je bilo treba pristaviti nekaj novih sedežev. Ministrski klopi so izginile in namesto teh je bil postavljen samo en pult, zavrt v dragocene preproge in namenjen za kralja. Za pultom je bil prestolni sedež v zlatu in blestečem damastu. Po vseh galerijah so bile razobešene krasne draperije. V prvih vrstah diplomatske in javne galerije so se sedele dame v večernih toaletah: žene ministrov, dvorne dame, žene senatorjev in poslancev. Diplomatska galerija se je polnila in niti enega izmed akreditiranih ministrov in poslaničkov, razen italijanskega, ni manjkalo. Vsa v zlato zavita prsa poslaničkov so nosila cele verige križcev, preko prsa pa so visele lente visokih domačih ali inozemskih dekoracij. Med njimi se je vrtil pomočnik zunanjega ministra Konstantin Fotić ter elegantni šef protokolov Milja Novaković. Nadvse lepo rdeče-zlato uniformo je nosil danski poslanik g. Piring.

V dvorani, kjer se je videlo nešteto frakov z belimi in črnimi naprsniki, veliko dekoracij in samo tri narodne noše, je vladalo vzvišeno razpoloženje. Ob 10.45 so pričakovali ministri na tribuno. Vsi v frakih in z novimi, lepimi modrimi lentami jugoslovanske krone preko prsi. Predsednik vlade je bil prekrit s krvavordečo lentjo Karagjorgjeve zvezde.

Predsednik senata je otvoril sejo in javil poslanecem, naj se pripravijo na prihod vladarja. Nato je vladar korporativno zapustil dvorano in odšla v foyer, da tam počaka vladarja. Med tem so zunaj že zasedli kraljevi polki vso široko ulico kralja Milana. Nekoliko pred 11 je zaigrala godba kraljeve garde državno himno in izpred dvora se je pomaknil spreved fanfaristov na belih konjih. Poveljnik je zapovedal »Pozor! Postave vojakov so se vravnale vse dol do narodne skupščine, na kateri je vibrala jugoslovanska trobojka. V avtomobilu kralja se je peljal predsednik vlade Živković, za njim pa je sledilo spremstvo, med katerim so bili tudi general Tomić, maršal dvora, general Dimirićević in prvi kraljev adjutant, general Ječmenić, ki so jezdili na črnih poleg vladarjevega avtomobila. Skupina se je ustavila pred narodno skupščino, kjer sta že čakala oba predsednika senata in skupščine s celokupnim predstavništvom kraljeve vlade. Kralj je pozdravil navzoče in se podal skozi špalir pleskojčih in vzklajajočih senatorjev v dvorano, ki se je vsa dvignila in navdušeno aplaudirala vladarju. Nato mu je z globokim poklonom podal predsednik vlade besedo prestanega govora. V globoki tišini je začel kralj čitati prestolni govor:

Belgrad, 18. jan. AA. Nj. Vel. kralj je davi ob 11 otvoril redno zasedanje 8. novembra 1931 izvoljenega narodnega predstavništva s to-1a prestolno besedo:

Zgodovinski pregled

Gospodje senatorji in poslanci!

Z veliko radostjo in s polnim zaupanjem v našo lepo nacionalno bodočnost pozdravljam vas vse in ves jugoslovanski narod, ki ga dostojao predstavljate. Zgodovina jugoslovanskega naroda, odkar se je naselil v teh lepih krajih naše domovine, je polna velikih dogodkov, usodnih preobratov, težkih preizkušenj in slavnih poletov, dokler ni bilo napoved z veličastnimi zmagami nad vsemi sovražniki svobode in edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev kronano veliko delo nacionalnih prerokov, mučnikov in junakov jugoslovanske misli. Pelnih dvanajst stoletij je prebil v mukah in nadelovskih borbah za svoje plemenske individualnosti. Kaj močni narodi in privlačne civilizacije so udarjale ob naša razdrojena plemena in države. Navzlic temu pa se lahko ob vseh teh stoletjih ponahčimo z enim:

Nikoli ni bila misel medplemenskega bratstva in jugoslovanske zajednice ogrožena!

Zivela je večno življenje v etničnih elementih jugoslovanskega edinstva in v preroki zavesti najboljših sinov našega naroda že tedaj, ko so se morala naša plemena ločeno in sama boriti za svoj obstanek.

Napoved je etnična rešenica jugoslovanske misli zlemila vse tekom vekov umetno ustvarjene zapreke in dospela v zaključni periodi našega mučeniškega življenja, s kraljevo nacionalno revolucijo in v svetovni vojni do tega, da je ustvarila eno in nedeljivo jugoslovansko kraljevino, en narod v eni državi.

Ka sem po sijajnih zmagah 1. decembra 1918 imel srečo, da svečano proglasim zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev na podlagi svobodno izražene volje vsega našega naroda, smo se zahvalili iz vsega srca Bogu, da smo mogli uresničiti sanje in etnični ideal naših svetlih prednikov in najboljših sinov Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Zedinjeni in svobodni smo imeli namen in

voljo, da organiziramo s sodobnimi ustanovami močno nacionalno državo in v njej pripravimo najboljše pogoje za njeno bodočnost.

Z ustavo z dne 28. junija 1921 smo skušali, da rešimo to svojo nacionalno in državno nalogo. Kmalu pa se je čedalje jasneje pokazalo to, da naša nacionalna misel ni dobila v ustavi troimene države svojega pravega izraza in moči smotrene nacionalne celote.

Navzlic vsem sledovom preteklosti, ki so naša plemena razdvajali, bi bili lahko v polnem obsegu in sistematično razvijali svoje nacionalne vrline v neobhodnem notranjem edinstvu in harmoniji.

V taki državni ureditvi je naše javno in organizirano politično življenje jedva poskušalo, da z zaupanjem in iskreno prelomi ozke plemenske spono.

Zmagali smo nad svojimi zunanji sovražniki, toda sebe, svojih posebnih pojmovanj nismo znali ugnati. Kakor da to, kar je plemensko, ne bi dobilo baš v edinstvu in v celoti svojo največjo vrednost in svoj skrajni smoter!

Najtežji udarec pa je nacionalna in državna misel doživela od zaslepljenih strankarskih strasti in od naših medsebojnih borb. Zloraba političnih svobod in parlamentarnega reda je postala tako težka, da je ogrožala napredek in razvoj vsega našega narodnega življenja. Zaman so bila vsa pričakovanja, da bo razvoj notranjega življenja pomiril in uredil razmere v državi. Naša nacionalna in državna celota je bila resno ogrožena. Pretilo nam je državno razsulo in narodno razedinjenje.

Pri tem pa se ne bi smelo pozabiti, da narodno zedinjenje ni delo enega pokolenja in da ni posledica zgodovinskega slučajja. To je delo nepreglednih naporov, stoletnih nacionalnih živih sil in sad moralnih in zgodovinskih pridobitev.

Narodno zedinjenje in državna celota ne moreta postati predmet nobenega pogajanja, ostati morata za vedno nad našim dnevnim življenjem in nad vsemi našimi posebnimi interesi.

Gospodje senatorji in poslanci!

Z odločitvijo z dne 6. januarja 1929 sem presekalo slabo stanje. To je bila moja sveta dolžnost pred narodom in zgodovino.

Svoji, tedaj imenovani vlad, sem stavil v dolžnost, da z dobro upravo čimprej pomiri strasti in da okrepi med narodom zaupanje v bodočnost. V tem okiru je kraljevska vlada z največjimi napori desegla lepe uspehe.

Z zakonom z dne 3. oktobra 1929 je naša kraljevina dobila svoje pravo ime in so bili odstranjeni vidni sledovi preteklosti, liste umetno ustvarjene upravne razdelitve, ki je v preteklosti tako tragično razdvajala naša plemena.

Te odločitve so bile sprejete z navdušenjem in z nedelnim zaupanjem od vsega prebivalstva v vseh krajih naše domovine, kar sem mogel osebuo ugotoviti v neposrednem stiku z narodom. Ta sprejem je utrdil v meni prepričanje, da je Jugoslavija enako draga domovina vsem Srbov, Hrvatov in Slovencev in da se hahajamo na pravi poti trajne izgraditve naše nacionalne bodočnosti.

Zvest svoji besedi in tradicijam svojega doma sem z ustavo z dne 3. septembra lanskega leta ustvaril osnove za izgradnjo takih ustanov, take državne uprave in državne ureditve, ki bodo najbolj ustrezale splošnim narodnim potrebam in državnim interesom. Načela te ustave nudijo vse možnosti zdravega, nacionalnega in socialnega napredka in normalnega razvoja našega političnega življenja. Ta načela bo treba lojalno izvajati v njihovi pravi zamisli:

Nacionalno edinstvo in državna celota morata biti izven vsake diskusije!

V decentralizirani unitarni državi naj živi svoboden, ravnopraven, nacionalno nedeljiv narod s spoštovanjem in z ljubeznijo, z zanosom do vsega lepega in vzvišenega, z zavestjo dolžnosti do človeške zajednice.

Vi boste morali, gospodje senatorji in poslanci, ustvariti v duhu teh načel in z njimi v zvezi važne zakone, ki naj omogočijo svetlo, napredno bodočnost naše kraljevine, bodočnost, ki bo vredna velikih naporov in žrtv vsega jugoslovanskega naroda za njegove nacionalne ideale.

Vaša pot je zato začetna in veliko zaupanje, ki vam ga je izkazalo prebivalstvo, naj vam bo zadostno jamstvo in jasno izražena volja.

Naloge nar. predstavništva

Gospodje senatorji in poslanci! Sedeli ste se v resnih časih. Narodno predstavništvo je pred težkimi nalogami, nepredvidena in nezasičena gospodarska kriza je zajela vse svet. Njeni valovi se niso ustavili pred mejami Jugoslavije. Prizadevanja vseh narodov gredo za tem, da najdejo zdrav izhod iz sedanjega hudega stanja.

Z njimi združimo za ta cilj tudi svoje sile, kar nam bo tem lažje, ker živimo z vsemi svojimi sile v dobrih odnosih. Sodelovali bomo s polno lojalnostjo in z razumevanjem mednarodne solidarnosti. Pri tem je v posebno zadovoljstvo, da lahko ugotovim, da je naša zunanja politika v popolnem soglasju z našimi zavezniki in prijatelji. Jugoslavija bo tudi v bodočnosti ostala odločen borbni miru in reda v Evropi. V soglasju s tem hočemo sodelovati pri reševanju dveh važnih vprašanj, ki sta prišli na dnevni red mednarodnih sestankov.

V vprašanju razorožitve smo pripravljene prevzeti vse žrtve, ki bodo v skladu z interesi naše obrambe.

Naša vojska ni bila nikoli instrument za ogrožanje tujih interesov in mira. Ostala bo tudi v bodočnosti samo za obrambo naroda in kot šola za njegovo nacionalno vzgojo.

Vprašanje odložitve reparacijskih plačil je spravilo našo državo v prav hud položaj, ker moramo na eni strani nositi bremena in žrtve za zmago eplošnih načel svobode in pravice, na drugi strani pa naj se odločimo oškodovani za ogromno vojno škodo, ki nam je bila povzročena, kar bi pomenilo, da ne bi mogli izplačati težkih ran naše dr-

žave. Naše stališče nam diktirajo bistveni interesi našega naroda, ki nam ne pustijo možnosti drugačnega ravnanja.

Naša kraljevska vlada je storila skrajne napore, da ublaži gospodarsko krizo in bo tudi v bodočnosti posvetila največjo pozornost ozdravljenju naših gospodarskih razmer. Nujno je potrebno, da se v vse naše javno gospodarstvo uvede največja štednja in da se javni izdatki spravijo v sklad z realnostjo dohodkov in s finančno močjo naroda.

Kraljevska vlada bo predložila narodnemu predstavništvu državni proračun, ki bo vpošteval ta načela. Princip največje štednje je treba izvesti tudi v banovinah in v občinah. Treba je poiskati pota in načine za poenostavitev in pocenitev uprave, to pa naj bo v skladu z upravičenimi zahtevami njenega stalnega izboljšanja in izpopolnitve.

Gospodje senatorji in poslanci! Gospodarska kriza zahteva nujne odločitve, a tudi dobro in premišljeno izvajanje ukrepe.

Nezaslišani padec cen poljedelskih pridelkov je pahnil našega kmeta v izredno hud položaj. S tem, da bomo kmetu priskrbeli primerne cene za njegove pridelke in da mu bomo omogočili boljše življenje, bomo dvignili njegovo potrošno silo in mu ustvarili ugodne pogoje za njegov gospodarski kredit. To je glavno vprašanje, ki je pred nami.

Z dovršitvijo agrarne reforme je bilo uresničeno načelo, naj pripada zemlja tistemu, ki jo obdeluje. S tem so bili ustvarjeni za vse kraje socialni in gospodarski pogoji za zdrav razvoj našega podeželja.

Kraljevska vlada bo skušala s smotreno gospodarsko politiko dvigniti kvaliteto naših kmečkih pridelkov in s sistematično razvitim zadružništvom okrepiti gospodarsko moč našega kmeta.

Naša zunanja politika bo skušala z vsemi silami ohraniti in razširiti naša agrarna tržišča v inozemstvu. Pri tem pa ne bo zanemarila dolžne zaščite vseh vej našega gospodarstva. Prav tako bo kraljevska vlada skrbela za razvoj in za interese domačega obrtništva in industrije, katerih delo je treba ohraniti in podpirati, ker je z njim zvezana eksistenca ogromnega dela našega delovnega ljudstva.

Dobro premišljena gospodarska politika nadalje ne bo prezrla potrebne postopne izgraditve naše socialne zakonodaje.

Dejanja, dejanja...

Mussolini lepo govori — žal, da drugače delu.

London, 18. jan. tg. Mussolini je v zadnjem času vstopil v vrsto »bojevnih častnikov«. V svojem najnovejšem članku: »Val blazinastih zahtev kot prvi pogoj za ozdravljenje svetovnega gospodarstva, da se brezpogojno porušijo v vseh državah carinski zidovi. Duce piše: Odgovodi trgovinskih pogodb bodo na vsem svetu kmalu povzročili splošno stanje gospodarske vojne. Mednarodna soddgovornost pri prometu s trgovskim blagom bo kmalu postala samo melanholičen spomin na pretekla dni. Svet se vrača nazaj v okope srednjeveških trdnjav. Ravno tako, kakor kliče svet po vojaški razorožitvi, je treba stremeti tudi po gospo-

Ravnajoč se po načelih narodne solidarnosti bo treba poskrbeti tudi za to, da se bremena hude gospodarske krize enakomerno in pravilno porazdelijo na vse sloje prebivalstva.

Kraljevska vlada in narodno predstavništvo se bosta pri določanju gospodarskih zakonov poslužili strokovnega mnenja gospodarskega sveta, v katerem bodo zbrani glavni predstavniki vseh vej našega gospodarskega življenja. Izvedba tega gospodarskega sveta bo ena prvih nalog našega zakonodajnega dela.

Pri sistematičnem delu za izpopolnitev naše notranje ureditve bo na dnevnem redu narodnega predstavništva tudi definitivna organizacija občinskih in banovinskih samouprav, teh najvažnejših enot narodnega življenja. Kraljevska vlada bo pripravila potrebne zakonske načrte in jih bo predložila narodnemu predstavništvu v rešitev.

Gospodje senatorji in poslanci! Poleg navedenih nalog vas v vašem zakonodajnem delu čakajo še mnoga druga vprašanja, ki jih bo nadaljnje državno in narodno življenje spravilo na površje.

Od vsega smotrenega dela, od vašega čuta odgovornosti, ki ste jo prevzeli, od vašega razumevanja narodnih in državnih potreb in od vaše uvidenosti zavisi uspeh velikih nalog, pred katere je postavljeno narodno predstavništvo, ki mu je narod s tako redko soglasnostjo izrekel zaupanje v zgodovinskem trenutku našega nacionalnega razvoja.

Naj vas milost božja in pomoč spremlja v vašem delu za koristi naroda in za čast naše kraljevine!

Proglasam, da so seje narodnega predstavništva otvorene.

Po prestolnem govoru je vladar zapustil dvorano, pozdravljen od vseh predstavnikov naroda, ter se po istem potu, kakor je prišel v narodno skupščino, vrnil zopet nazaj v svoj dvor. Seja narodne skupščine je bila nato prekinjena in nova seja napovedana za popoldne.

Popoldanska seja

Popoldne je predsednik dr. Kumanudi otvoril sejo ter takoj zaprosil, da se galerije izpraznijo, ker hoče narodno predstavništvo v obliki konference in brez prisotnosti občinstva, izbrati člane za tako imenovano adresno komisijo, ki bo imela nalog sestaviti adresno v odgovor na prestolno besedo.

Ob šestih je bil ta odbor sestavljen in imenovan objavljena v ponovni javni seji skupščine. Odbor obsega 31 senatorjev in poslancev. Seja narodnega predstavništva je bila nato odgojena do pismenega poziva, ki bo najbrže v ponedeljek. Člani adresnega odbora pa so se sestali, da se konstituirajo in da začno s svojim delom.

darski razorožitvi. Narodi stoje danes na svojih mejah na straži, da preprečijo vdiranje tujega blaga v svoje dežele. Če se to stanje ne odpravi, ne bo mogoče priti do resničnega ozdravljenja gospodarstva. Carinski zidovi vseh držav se morajo podreti, da bodo mogli posamezni narodi zopet trgovati in izpolnjevati svoje dolžnosti. Narodi ne morejo plačevati v zlatu, če bosta imela na vsem svetu samo dva naroda vse zlato v svojih rokah. Narodi morajo svoje blago plačevati, to pa morejo storiti samo tedaj, če bodo velika trgovska pota vsega sveta prosta carinskih barijer.

Ghika v Pragi

Komentar čeških listov

Bukarešta, 18. jan. AA. Rador poroča: Minister za zunanje zadeve Ghika je odpotoval danes v Prago, kjer bo uradno obiskal predstavnike češke vlade. Z njim je odpotoval češki poslanik v Bukarešti Kinzel-Jizerski.

Praga, 18. jan. AA. Češkoslovaški listi pišejo o prihodu v Prago romunskega zunanjega ministra Ghike, ki naj vnovič podkrepi čvrstost male antante in naglasi neuspeh vseh poskusov za razrušitvijo male antante.

Češke slovo misli, da bo g. Ghika direktno obvestil češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša o položaju v vzhodni Evropi, kar bo velikega pomena zdaj pred lausanskno konferenco. Romunski krogi s čedalje večjim vznemirjenjem spremljajo nemške napore po ukinitvi reparacij, ker je Romunija neposredno prizadeta v teh vprašanjih, kajti če bi Nemčija ukinila svoja plačila, ne da bi se obenem stornirali tudi mednarodni dolgovi, bi Romunija

munski proračun trpel letno izgubo 6 milijard lejev, in zato je Romunija danes popolnoma na strani Francije. Pravtako je tudi razorožitvena konferenca velikanskega interesa za Romunijo najbolj zato, ker se Sovjetska Rusija bolj in bolj oborožuje. Tako so pogajanja, ki se vodijo med Mosko in sosedji Sovjetske Rusije, postala še pomembnejša. Posebno značilen je trud, s katerim se Sovjetska Rusija prizadeva, da bi sklenila še pred sestankom razorožitvene konference pogodbe s Poljsko in s Francijo. Toda glavni pogoj, da se ta pogajanja uspešno zaključijo, je v tem, da ostanje sedanje meje nedotaknjene. Kolikor se to tiče Besarabije, so diplomatski manevri Sovjetske Rusije vnaprej obsojeni na neuspeh, ker je namen pogajanj v Pragi ohranitev obstoječih mirovnihih pogodb in okrepitev solidarnosti med Romunijo, Češkoslovaško in Jugoslavijo. Vsa sreča je v tem, da se ta pogajanja vrše pred sestankom v Montreuxu.

Smrt poslanika Nešića

Belgrad, 18. jan. 1. Nenadoma je umrl zadel od kapi Ljubomir Nešić, poslanik v Ankari. Rojen je bil v Kragujevcu leta 1879. Gimnazijo je obiskoval v Kragujevcu, Šabcu in Belgradu, pravne nauke pa je dokončal v Belgradu. V diplomatsko službo je stopil l. 1905. Najprej je bil imenovan za uradnika v Parizu, in sicer l. 1907—09, nato pa v Pristini v l. 1909—1912. Aktivno je sodeloval v vseh treh vojnah. Od l. 1916—1918 je bil šef jugoslovanskega odseka v zunanjem ministristvu. Leta 1919 je do meseca maja sodeloval kot član naše delegacije na mirovni konferenci, nakar je bil predstavljen v Skader l. 1920, v Trst pa l. 1921. Od l. 1922 do 1923 je bil pomočnik zunanjega ministristva. L. 1924 je bil postavljen za poslanika v Sofiji in pozneje v Ankari.

Zakaj je bila Mussoliniju podeljena „Zlata ostroga“

Rim, 18. jan. Ministrski predsednik Mussolini se je v zelo kratki brzojavki na sv. očeta zahvalil za visoko odklovanje, ki mu ga je podelil Pij XI. Iz tega sklepajo, da Mussolini trdno upa, da ga bo sv. oče sprejel v posebni avdienci in da se mu bo ministrski predsednik lahko ob tej priliki ustno zahvalil za izredno priznanje. Glede papeževskega dekreta, s katerim je bil Mussoliniju podeljen red »Zlate ostroge«, je znano, da vsebuje tri glavne motivacije. Mussolini si je pridobil za Cerkev te zasluge: Vpeljal je v šolo verouk in uvedel sv. razpelo, izdal je mnogo ukrepov v prid vere in končno je pripomogel do sprave med Cerkvijo in državo.

Trgovcem z Avstrijo

Belgrad, 18. jan. AA. Narodna banka obvešča naše izvoznike in uvoznike blaga, da stopi 21. t. m. v veljavo dogovor o klirinškem prometu za blagovni promet med kraljevino Jugoslavijo in republiko Avstrijo. Vsa plačila za izvoženo in uvoženo blago se bodo mogla izvrševati samo preko prizadetih narodnih bank.

Narodna banka poziva izvoznike, da naj naroče svojim dolžnikom v Avstriji, da morajo položiti dolžne zneske preko tamkajšnjih bank avstrijski narodni banki na Dunaju v korist naše Narodne banke na njihov račun. Prav tako poziva Narodna banka uvoznike, da plačajo svoje dolgeve za blago v Avstriji našim pooblaščenim bankam, ki se obvezane vršiti izplačila preko Narodne banke.

Plačevanje na drugi način ni dovoljeno in je kaznjivo po zakonu o kazenskih sankcijah z dne 8. oktobra 1931.

Nemška mesta bankrota

Berlin, 18. jan. Z. Blagajniško stanje države, dežel in občin, je postalo naravnost katastrofalno. Plačevanje davkov je nazadovano v toliki meri, da ni nihče tega pričakoval. Mesta občina v Dortmundu je napovedala bankrot. Ista usoda bo še tekom današnjega dne zadela mestno občino Dresden. Govori se nadalje, da niti država, niti dežele, niti občine, ne bodo mogle l. marca plačati svojih nameštencev, ki bodo najbrže prešli le neznan del plač. Država je sklenila, da hitro uvede monopol na tobak in se v tem pravcu že vršijo pogajanja z nekaterimi francoskimi bankami.

Izgubila se je srebrna zapesna urica z verižico. Najdileti naj jo vrne proti nagradi na naslov: P. Cotić, Izanska 8.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamo! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Sofra

Službenice

Trgov. pomočnica
išče mesto za takoj ali
pozneje. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 665.

Izurjena šivilja
z dobrim okusom, se pri-
poroča damam na dom.
Sv. Petra nasip 49/L.

Boljšje dekle
šivilja, išče službo soba-
rice. Ima že enoletno
praksno in želi mesto ki
dobri krščanski hiši, naj-
raje v Ljubljano. Ponud-
be na upravo »Slovenca«
pod »Poštena in zaneslji-
va« št. 664.

Šivilja
moškega in ženskega pe-
rila, išče službo v trgo-
vinah ali pri samostojni šiv-
ilji. Zna fino šivati. Po-
nudbe na upravo »Slov.«
pod »Šivilja« št. 660.

Kuharica
za vsa dela išče službo k
manjši družini. Naslov v
upravi »Sl.« pod št. 683.

Opozorilo!

Ker se pogosto oglašajo v časopisju ljudje, ki vabijo z nepravilnimi va-
bami stranke, da se naj v njihovih pisarnah, ali pa diskretno na domu za-
varujejo za dobo 6 tednov pri Podporni sekciji Kmetijske eksportne zadruge
r. z. z. o. z. Maribor, opozarja gornja zadruga, da nima nobeden njenih za-
upnikov pravice voditi kakšne pisarne, še manj pa dajati zadevne nepravilne
oglasne, ter je oz. bo vsem tem zaupnikom odvzela pooblastila. Podporna
sekcija ima dovolj delavnih in poštenih zaupnikov, ki obiščejo stranke na
domu, ter jim pravilno razložijo pogoje podporne sekcije. — Zahtevajte od
vsakega zaupnika pooblastilo!

Za Podporno sekcijo Kmetijske eksportne zadruge r. z. z. o. z., Maribor:
R. BLENK, glav. zastopnik, Ljubljana, Cesta v Mestni log 1 H.

Brez posebnega obvestila

Potrta globoke žalosti naznanjava vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem prelužno vest, da je najina nadvse ljub-
ljena hčerka, edinka

Anica Koder

dijakinja 4. razr. ženske realne gimnazije

po kratki mukopolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v
cvetju mladosti 15 let Bogu vdano zatisnila svoje oči.

Pogreb nepozabne hčerke edinke se bo vršil v sredo, dne
20. januarja 1932 ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže splošne
bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Prosiva tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 18. januarja 1932.

Globooko žalujoča mati Roza in oče Julij ter ostali sorodniki.

Trgovskega vajenca

sprejme špecerija in deli-
katesa v Ljubljani, ki bi
imel oskrbo pri starših.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 602.

Perica
se sprejme za pranje na
dom. Koritkova 7/II.

Fanta
za kmečka dela, 14—18
let starega sprejme Ru-
čigaj, Zaloška cesta 72,
Ljubljana.

Perfektno
kuharico
Slovenko
išče fina družina v Skop-
lju. Znači mora dobro ku-
hati, likati ter držati vse
gospodinjstvo v redu. Za
druga dela ima pomoč.
Biti mora poštena, posluš-
na in srednje starosti.
Ponudbe na upravo »Slov-
enca« pod »Perfektna
kuharica« št. 510.

Sobno in kuhinjo
oddam s 1. februarjem.
Idrijska ulica 3.

Mirno sobo
po možnosti s posebnim
vhodom in souporabo od-
dam, v sredini mesta
Ljubljane, išče mlad gos-
pod s 1. februarjem.
Ponudbe na podružnico
»Slovenca« v Celju pod
»Prijeten dom«.

Opremljena soba
separ. z 2 posteljama se
oddam. Naslov na upravo
»Slovenca« pod št. 668.

Tri stanovanja
solnčna, komfortna, od
2 do 3 sob, v novi vili
tik vojaškega skladišča
in v bližini voj. bolnišnice
ter tramvaja, se oddajo s
1. februarjem. Cene zmern-
e. Naslov v upravi »Sl.«
pod št. 661.

Služkinja
katera ima veselje do go-
stine in je vajena kuhinjs-
kih del, dobi takoj služ-
bo. Biti mora poštena in
prikupljive zunanosti.
Naslov v upravi »Slov.«
pod »Pridna« št. 583.

Kuharica
za vsa dela išče službo k
manjši družini. Naslov v
upravi »Sl.« pod št. 683.

REDKA PRILIKA — KDOR IMA DENAR!

Večja industrija v vrednosti nad 2.000.000 Din želi
družabnika z gotovino najmanj 1.000.000 Din kot
polovično udeležbo v industriji. — Prednost imajo
interesi z znanjem slovenskega, nemškega in
italijanskega jezika. — Ponudbe poslati na upravo
»Slovenca« pod zn. »Varnost je v blagu« št. 554.

Sostanovalec
se sprejme. Skofja ul. 13.
vrata 16.

Stanovanje
dvosobno s kabineto,
pritlikinami in vrtno na
periferiji, oddamo takoj
ali s 1. marcem v najem.
Naslov pove uprava »Sl.«
pod št. 671.

Sobno in kuhinjo
oddam s 1. februarjem.
Idrijska ulica 3.

Mirno sobo
po možnosti s posebnim
vhodom in souporabo od-
dam, v sredini mesta
Ljubljane, išče mlad gos-
pod s 1. februarjem.
Ponudbe na podružnico
»Slovenca« v Celju pod
»Prijeten dom«.

Opremljena soba
separ. z 2 posteljama se
oddam. Naslov na upravo
»Slovenca« pod št. 668.

Tri stanovanja
solnčna, komfortna, od
2 do 3 sob, v novi vili
tik vojaškega skladišča
in v bližini voj. bolnišnice
ter tramvaja, se oddajo s
1. februarjem. Cene zmern-
e. Naslov v upravi »Sl.«
pod št. 661.

Služkinja
katera ima veselje do go-
stine in je vajena kuhinjs-
kih del, dobi takoj služ-
bo. Biti mora poštena in
prikupljive zunanosti.
Naslov v upravi »Slov.«
pod »Pridna« št. 583.

Kuharica
za vsa dela išče službo k
manjši družini. Naslov v
upravi »Sl.« pod št. 683.

Ker se pogosto oglašajo v časopisju ljudje, ki vabijo z nepravilnimi va-
bami stranke, da se naj v njihovih pisarnah, ali pa diskretno na domu za-
varujejo za dobo 6 tednov pri Podporni sekciji Kmetijske eksportne zadruge
r. z. z. o. z. Maribor, opozarja gornja zadruga, da nima nobeden njenih za-
upnikov pravice voditi kakšne pisarne, še manj pa dajati zadevne nepravilne
oglasne, ter je oz. bo vsem tem zaupnikom odvzela pooblastila. Podporna
sekcija ima dovolj delavnih in poštenih zaupnikov, ki obiščejo stranke na
domu, ter jim pravilno razložijo pogoje podporne sekcije. — Zahtevajte od
vsakega zaupnika pooblastilo!

Za Podporno sekcijo Kmetijske eksportne zadruge r. z. z. o. z., Maribor:
R. BLENK, glav. zastopnik, Ljubljana, Cesta v Mestni log 1 H.

Brez posebnega obvestila

Potrta globoke žalosti naznanjava vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem prelužno vest, da je najina nadvse ljub-
ljena hčerka, edinka

Anica Koder

dijakinja 4. razr. ženske realne gimnazije

po kratki mukopolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v
cvetju mladosti 15 let Bogu vdano zatisnila svoje oči.

Pogreb nepozabne hčerke edinke se bo vršil v sredo, dne
20. januarja 1932 ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže splošne
bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Prosiva tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 18. januarja 1932.

Globooko žalujoča mati Roza in oče Julij ter ostali sorodniki.

Lanene tropine
prvovrstne kakovosti, 37-
38%, mlete, po 195 Din
za 100 kg inkl. vreče, ku-
pite do konca januarja t.
l. v tovarni olja Hrovat &
Komp., Ljubljana.

Čevlji
na obroke
»TEMPO«, Salendrova 6
(pri kraju Gosposke levo)

Pohištvo
dobro ohranjeno, napro-
daj za 500 Din. Rimska
cesta 5, pri hišnici.

Mizarji
30 do 35 m² trdega lesa,
3 leta starega, zračno su-
šeneja, javor, hruska, li-
pa, češnja, brst, jelša, se
proda m² Din 480 Din,
franko žaga. Franc Mar-
tinec, Skofljica.

Poceni se prodaja
večje število rabljenih av-
tomobilov, motociklov z
in brez prikolic, vsa vo-
zila prvovrstne znamke.
Interesenti se vabijo na
ogled. O. Žužek, Ljublja-
na, Tavčarjeva ulica 11.

Kupimo
Srečke, delnice,
obligacije
kupi Uprava »Merkur«
Ljubljana — Selenburgova
ulica 6. II. nadst.

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Kupim opravo
rabljeno, dobro ohranje-
no, iz mehkega lesa, za
eno ali dve osebi, kom-
pletne spalnice. Ponudbe
na upravo »Slov.« pod
»Spalnica«.

Glasba
Klavirji
Tovarna in zaloga klavir-
jev, prvovrstnih instrum-
entov različnih vrst,
kakor tudi lastnih izdel-
kov. Poseben oddelek za
popravila. Uglasevanje in
popravila za konservato-
rij, glasbeno matico in
druge institucije izgotavlja
moja tvrdka. Gre na de-
želo. Točna postrežba in
zmerne cene — tudi na
obroke. Izdelovalec klav-
irjev R. Warbinek, Ljub-
ljana, Gregorčičeva ul. 5,
Rimska cesta 2.

Novo hišico
enostanovanjsko, leseno,
dvojne stene, ometano
znotraj in zunaj, z opeko
krito, zraven nekaj vrta,
na lepem kraju, prodam
za 12.000 Din ali dam v
najem. Poizve se pri Hri-
barju, Mestna jama št. 25.

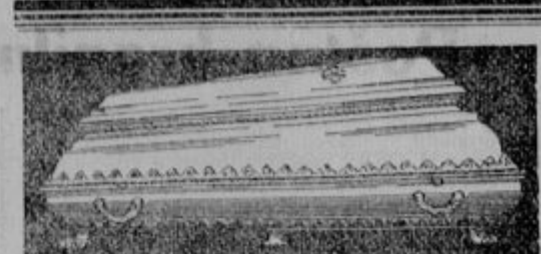
Lepo posestvo
takoj prodam v Selnici
ob Dravi. Hiša, gospodar-
sko poslopje, sadonosnik
in njive, prahu prosto in
blizu avtobusne postaje.
Vse lepo urejeno. Naslov
v upravi »Slovenca« v
Mariboru.

Dvodrumska hiša
vrt in sadovnjak, napro-
daj v Sp. Radvanju št. 1
pri Mariboru. — Potrebno
samo 40.000 Din, tudi na
knjigo.

Prodano
Seno
zdravo in suho, naprodaj.
L. Nouschak, Bos. Dubica.

Sveža jajca
komad a Din 1.25, pri od-
jemu 100 komadov a Din
1.20, pri odjemu celega
zaboja a Din 1.10. — Se-
ver & Komp., Ljubljana,
Gospodarska cesta št. 5.

Novitete vezenin
samo pri Matek & Mikeš,
Ljubljana — poleg hotela
Strukelj. — Oglejte si še
danes izložbo.

Naivečja zaloga kovinastih hrst v Dravski banovini

Kovinske hrste za deco: 80 do 160 cm dolge,
Din 550— do 1.050—, kovinske hrste za odrasle:
200 cm dolge, Din 1.400 do 2.200—, iz zaloge v
Mariboru. Izbira v vseh velikostih. Najmanj 50%
prihranka polom nakupa pri izdelovalcu.

MAKS USSAR, MARIBOR
Gregorčičeva ulica 17

TRG. POTNIK

Za trgov. potovanja po
gotovem delu države
iščemo prvovrstno
prodajno moč

Same pismene ponud-
be s priloženo sliko.

Osebnost predstavitev
je mogoča izključno
samo na naš poziv.

PHILIPS
Jugosl. Trg. A. D.
BEOGRAD

Debele
Soboslikarska
in plesarska
kupi najceneje pri trdk
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

J. Medš
družba z o. z.
LJUBLJANA
Sv. Petra 33

Citajte in širite
»Slovenca«!

ZAHVALA. Za mnoge izraze so-
žalja, ki smo jih prejeli ob izgubi naše
ljube sestre, gospodične

Alojzije Hammer
trgovke in posestnice

se tem potom najiskrenejše zahvalju-
jemo. Posebno se zahvaljujemo pred-
g. župniku Ev. Vračku in veleč. g. ka-
planu Antonu Ravšlu za vodstvo po-
greba, dalje članicam Marijine družbe
in vsem ostalim sosedom in znancem,
ki so pokojnico spremlili na zadnji poli-
sti. Hlj v Sl. gor., dne 18. jan. 1932

ZALUJOČI OSTALI

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr Kr.

Sem, kraljica, a ko te vidim tako žalostno... O,
veš, rajši bi, da bi bila ti vesela in jaz žalosten! Je
rekel vdano in bi ta trenutek prebolel očetovo smrt,
če bi rešila kralja in vrnila kraljici veselje.

Ni mu ni odgovorila kraljica, samo pogledala ga
je in mu bila hvaležna za njegove solzne oči in vdano
besedo, ki je čutila, da je prišla iz mehkega srca.

Ko so bili spet na konjih, je kraljica poglala
svojega, da je šel, kakor bi vedel, kako je brdiko
preizkušeno njeno srce zahrepenelo po otroku, da
ga objame in izjoče ob njem vse svoje gorje...

Empeto in Oso sta jo komaj dohajala.

III.
Pod hrasti pred dvorcem v Silikanskem gradišču
je sedel voj Kalmel, ki je bil toliko okrevan, da mu
ni bilo treba več polegati. Ni bil sam. Okoli njega so
ležali po trati otroci, po klopeh, ki so bile ob kame-
nitih mizah, so sedeli stari in žene in mladenke;
nekateri so sloneli kar ob močnejših deblih, pesto-
vale dojenčke in jih pozibavale in tolile. Tudi Enina
pešunja je bila med njimi z malim Dardanom v na-
rožju. Celotna stara volhva Kara je prišla in še Adnamat
ni mogel obstati pri straži ob vratih in je prikorakal
pod hraste, da bi poslušal peveca, ki ga je privedla
pot daleč izza Okre.

Namenjen je bil k Timavu, pa je med potjo iz-
vedel, da ni varno hoditi tja, in je krenil proti Mrzli
reki in prišel je do Silikanskega jezera prav oni dan,
ko se je narod zgrinjal na Belenovo ostrvo k stravi.

Videl je vse in vse slišal, pa je potem obiskal gradišče
in pridržali so ga, zakaj znal je bajati in peti, da so
gradiščarji strmeli in ga zamaknjeni poslušali.

»Bridkost je v vaših dušah, skrb grize v vašem

sreč, jeza vas grabi, z zobmi škripate in pesti stiskate,
ko gledate v ravan, ki vam jo hoče ugrabiti Rimljan
in vas svobodne zemlje in očetov svobodnih sinov
pod igo spraviti. Ne bojte se, ko sila bo največja,
vstane kralj Ilir, naš prvi kralj. Beseda gre, da je
obljubil, ko zatisnil je oči: Moj rod na veke ne izmre
na zemlji, ki sem jo posedal jaz, in če bi prišel čas,
da kdo svobodo mu otme, iz črne zemlje v dan bom
planil, da polno bo me sleherni srce in ujed gavran-
skih črne jate, ki zastirale so solnce svobodno nad
mojo zemljo, se zgube!... Tako beseda gre, pa naj
bi plašil vas Rimljan? Pogum. rojaki Karni, še diha-
te svobodno zrak, čeprav v nevarnosti, a vedite, da on-
stran Okre Ilirava je zemlja nepregledna in v njej
živi še rod junakov, ki ve, da vsi smo eno!

Pevec je govoril in obmolnil.
Gradiščarjem so oči žarele in niso jih premaknili
s peveca. Čakali so, da bi jim še govoril. Še rajši bi, da
bi jim spet zapel.
»Ali ne boš več, pevec?« so bili nestrpni.
»Kaj bi še radi?« jih je vprašal in se smehljaj.
»Zapoj nam, zapoj!«
»O kralju Iliru nam še zapoj!« je prosil Adnamat,
ki bi rad še poslušal o njegovih junastvih, da bi po-
tem mogel sam bajati mladem na straži, ko bi sedel
pri ognjih in ga spraševali o prešlih davnih.
»O kralju Iliru, o kralju Iliru!« so bili vsi za-
voljni.
Pevec se ni mogel ustavljati in upirati, zakaj vsi
so klicali, sivobrati upoginjali starci, suhotne žene
in žene matere in mladenke cvetoče in otroci na trati,
ki jim ni bilo za igro ob njegovi besedi.
Vzel je lutnjo, se zagledal pod sinje nebo preko
ravni in zelenega Karusadija, se zamislil in ko mu je
roka nevede vzbudila struno, da so gradiščarji pri-
sluhnil, se je kakor vzdramil in udaril je v lutnjo in
strune so vzdrtle in se oglasile, da so vsem spel
vzžarele oči in zadržali so dihanje in so čutili, kako jim
bije srce.

Ozemlje Karnov in Istrov v času »Analog izumr-
lega naroda«, ki jih prinaša »Slovenec«, Risa
prof. dr. V. Bohinec.